

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego z dodatkiem porannym:
Warszawie: rocznie półrocznie rs. 4 kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesięcznie kop. 75.
 Na odosłanie do domu dopłać się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesarstwie: rocznie rs. 12 półrocznie 6, kwartalnie rs. 3, miesięcznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie 1 kop. 50.
 Numer pojedynczy bez dodatku kop. 5; dodatek poranny kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY DZIEWIĄTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petytowy albo jego miejsce, pierwszy raz 10 kop. każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wiersz po 2 kop. każdy raz.

Nadesłane: za jeden wiersz garmontowy rs. 1.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmuje także Biuro Rajchmana i Frenclera ulica Senatorska.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji nr. 126. — Telefon Administr. 141.

— W kościele archikatedralnym św. Jana, ku czci N. Sakramentu, odprawiona będzie jutro, o godz. 9-ej zrana, solenna wotywa.

— W dniu jutrzejszym, o godz. 9-ej zrana, w kościele św. Duchy (po-paulińskim), przed ołtarzem N. Marji Panny Częstochowskiej i ku Jej czci odprawiona będzie solenna wotywa. W tymże kościele z dniem jutrzejszym rozpoczyna się nowenna dla przygotowania wiernych do godnego obchodzenia uroczystości „gromnic”, czyli Oczyszczenia N. Marji Panny. Z tego powodu codziennie przez dni dziewięć, o godz. 9-ej zrana, kapłan wraz z zebranymi odprawiać będzie przepisane modlitwy.

— W kościele św. Kazimierza (panien sakramentek) jutro odprawione zostanie całodzienne nabożeństwo odpustowe z wystawieniem, kazaniem i procesją ku czci N. Sakramentu.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Z wielkiej chmury mały deszcz! Tak głoszą meteorologowie i ludzie praktyczni, tak stało się i teraz. Z wielkiej burzy parlamentarnej jaka zawisła nad głową p. Tiszy, nie uderzył piorun. Prezes gabinetu węgierskiego nie ustąpił ani na jotę z tekstu przedstawionego sejmowi projektu ustawy wojskowej a mimo tego nie tylko opozycja, ale i stronnictwo rządowe (które tym razem wzięło na siebie rolę najwytrwalszej opozycji) przyjął projekt z wszystkimi jego wrzekomami niebezpieczeństwami dla samodzielności konstytucyjnej Węgier. Klub liberalny zgodził się ostatecznie na wszystko: i na stylizację artykułu 14-go, budzącą obawę, że po dziesięciu latach sejm węgierski nie będzie wzywany do oznaczenia kontyngensu rekrutów, i na artykuły, dotyczące egzaminów oficerskich w języku niemieckim (zgodnie z tym faktem, iż językiem urzędowym wspólnej armji austro-węgierskiej jest niemiecki), a wreszcie i na dwuroczną służbę jednorocznych ochotników, jeżeli przy egzaminie na oficerów rezerwy znajomość języka armji (t. j. niemieckiego) nie okaże się u nich wystarczającą. Wprawdzie w pełnej izbie nie przyjęto dotąd ustawy, ale przyjęto ją już na posiedzeniach klubowych, a to wystarcza, aby uchwalenie uważać za fakt spełniony.

Na czwartek dopiero spodziewano się uchwalenia „projektu kolonialnego” w niemieckiej radzie zwią-

kowej. Tymczasem rada pośpieszyła się i wczoraj już go przyjęła. Pośpiech ten jest niewątpliwie wynikiem nacisku ze strony ks. Bismarka, któremu pilnie jest wysłać kapitana Wissmana na brzegi Zanzibaru dla ocalenia interesów handlu niemieckiego, poważnie zagrożonych przez rokosz Buszirego. Z pewnością też niemniej pilno jest ks. Bismarkowi wygłosić w parlamencie „wielką mowę kolonialną”, którą od dwóch tygodni zapowiadają półurzędowcy, a która ma w puch rozbić argumenta pp. Richtera i Bambergera przeciw polityce kolonialnej w ogóle, a przeciw kosztownemu protektoratowi Niemiec nad położoną w południowo-zachodniej Afryce jałową krainą Damara, z której niejaki Lewis, anglik, świeżo wypędził Niemców, powołując się na umowę, zawartą z królem Damary, Kamaherero, zanim jeszcze kompanja handlowa niemiecka tam wkroczyła i przywileje dla siebie wyrobiła.

W ubiegły wtorek nautyskiwał się ks. Bismark do syta nad tem, że wątpliwości, wyrażone przez pp. Richtera i Bambergera co do wartości umów owej kompanji z Kamaherero popsują mu szyki w prowadzonych właśnie rokowaniach z Anglią dla przekonania jej, że Lewis nie ma racji. Obecnie ks. Bismark czuje niewątpliwie potrzebę przekonania raz jeszcze każdego, kto się tem interesuje, że polityka kolonialna Niemiec, prowadzona od r. 1884-go, jest owocem wielkiej mądrości i rokuje Niemcom duże powodzenia handlowe.

Stanowiska obu przeciwnych obozów w Niemczech—kolonialnego i antykolonialnego—określają się dosadnie w dwóch zapytaniach, rzuconych podczas wtorkowej dyskusji w parlamencie rzeszy:

— Cóż ja mam z tego, że będę musiał co roku pokryć po 5,000 numerów aktów afrykańskich?—zawołał z oburzeniem ks. Bismark.

— A coż ja mam z tego—odparł Bamberger—że należą do szczupłej, prześladowanej, błotem obrzucanej mniejszości? Cóż mogłoby mnie zachęcać i nęcić do grania tak upośledzonej roli w tej izbie, gdyby nie poczucie obowiązku i dobra ojczyzny?

Boulanger wystosował trzecią z kolei odezwę wyborczą—tym razem do robotników. Opiewa ona tak: „Robotnicy departamentu Sekwany! Codziennie rzuca mnie w błoto czterdzieści dzienników, z których większość waszym kosztem utrzymywana jest

przez rząd bez sumienia. Ponieważ na miejsce rządu parlamentarnego, który jest rządem samolubnym i zepsutej warstwy, postawić pragnę rzeszospolity, demokratyczną, przedstawiają mnie w waszych oczach, jako człowieka, goniącego za dyktaturą. Czy znaczy to chcieć dyktatury, jeżeli się chce, ażeby kraj o wielkich politycznych i socjalnych kwestjach sam rozstrzygał?

„Robotnicy departamentu Sekwany!
 „Towarzysze wasi, maszyniści z Lille, tkacze z Roubaix, górnicy z Valenciennes, rybacy z Dunkierki, pracownicy z Rochefortu i Amiens w skupionym szeregu przyłączyli się do mnie, ponieważ, mimo wszelkich oszczerstw, poznali we mnie wyszłego z ludu demokrate, jednego ze swoich, którego całe życie oddane jest służbie ojczyzny. Wasz jedyny rozum i wasze poczucie prawości odplaca mi za wszystkie infamje, któremi obarczają mnie ludzie z parlamentu, aby utrzymać wasze kartki pod swoim jarzmem! Robotnicy departamentu Sekwany! Głosząc za mną, będziecie głosowali za republiką demokratyczną i dacie do poznania waszym wyżyskiwaczom, że nie chcecie nadal powierzać im swoich dzieci dla bezpożytecznych i niebezpiecznych wypraw wojennych, ani płacić podatków dla wyposażania ich synekur! Niech żyje Francja! Niech żyje rzeszospolita! Boulanger.”

Br. Z.

O bezpieczeństwo dla obłąkanych.

W r. 1881-ym podniesiona została myśl wybudowania i urzędzenia przy warszawskim areszcie policyjnym z funduszu miejskich szpitala dla obłąkanych, zatrzymywanych przez policję na ulicach miasta, oraz chorych aresztantów.

Szpital miał stanać w wewnętrznym podwórzu ratusza kosztem sumy 17,375 rs. 28 kop., utrzymanie zaś jego obliczono na 2,479 rs. 79 kop. rocznie.

Kolegium magistratu, po rozpoznaniu tej sprawy, wydało opinię nieprzychylną, powodując się następującymi pobudkami. Chorzy aresztanci odsyłani są na kurację do szpitala przy głównym więzieniu karnem na koszt kasy miejskiej. Do kategorii aresztantów nie mogą być pod żadnym pozorem zalicza-

CUDOWNE DZIECI...

Rofleksje muzyczne.

— Meżusiu! wielka nowina!..
 — Cóż takiego?
 — Nasz Adalek ma olbrzymi talent do muzyki.
 — Z czegoż to wnosisz?
 — Wyobraź sobie, wczoraj wdrapał się na krzesło od fortepianu i „wygrał sobie jednym palcem „włazł kotka”, ale jak!..
 — Moja droga „włazł kotka” to i ja wybiorę, choć wiesz, że do muzyki byłem zawsze tępy.
 — Tylko nie żartuj, proszę cię bardzo! Adalek, to nie ty—tak powiedziała ciocia Ewelina.
 — Oho! skoro już i ciocia genjusz odkryła, to widz, że już wypadnie rozmawiać z moim synem stojący i z ręką przy skroni.
 — No więc chodźże, ty niedowiarku, posłuchaj i przekonaj się sam, że się nie mylę.
 Rad nierad, odrywa się od zajęcia niemuzykalny małżonek i idzie do salonu, gdzie sześciolatek boba, śliczne i rumiane, bo zdrowe, z mozołem wybiebnia piastką śpiewanego mu tyle razy przez niankę „kotka”.
 Ze takie dzieciństwo melodyjne młody Adalek wygrać był w stanie, nie ma w tem nic dziwnego, bo rzecz to oddawna już dowiedziona, iż prawie każdy człowiek rodzi się ze zdolnością (nie z talentem, proszę to zauważyć) do muzyki. A ponieważ w fortepianie dźwięk jest gotowy, a klawisze łatwe do

rozpoznania, więc prosta rzecz, iż dziecko z większym, lub mniejszym trudem wypuka sobie znana, a łatwą piosenkę. Dajcie jednak temu samemu malcowi skrzypce, a wnet się przekonacie, czy da sobie radę z wydobyciem tonu i wygranem choćby tego samego „włazł kotka”.

Tu leży tajemnica, dlaczego większość cudownych dzieci jest zwykle fortepianistami.

Ale wróćmy—do Adalka.

Zachwycony, a zawsze niemuzykalny ojciec (sam się przecież nazwał nieukiem), ze łzami w oczach ścisła synka i wobec całej rodziny (ciotka Ewelina znalazła się tam także) pasuje malca na „artystę” i na cudowne dziecko.

Idzie teraz jedynie o wybór nauczyciela.

— Może wziąć profesora X.?—pyta ojciec.—Wszak to podobno najlepszy pedagog.

— A dajże pokój z tym nudziarzem! Zacznie męczyć Adalka gamami, etiudami i zabije w nim talent. Zresztą taki drogi—niżej dziesięciu złotych nie weźmie.

— Do kogóż więc się udać?

— Ot wiem co, ciocia mówiła o jakiejś panie Lapalskiej.

— W istocie, ona będzie odpowiedniejsza—wsnęła się do rozmowy ciocia—powiadam wam, że tego nie pożałujecie. Znam ją dobrze i dla mnie to zrobi, że tancując będzie uczyła. Bierze zwykle pół rubla, ale zaręczam, że na „dwa dwadzieścia” się zgodzi.

— A co najważniejsza—dorzuca żona—że daje do grania „sztuczki” i wyrabia gust. Zobaczysz, meżusiu, że Adalek prędko bardzo sprawi nam uciechę, a kto wie, może dziecko to zabyśnie!..

Niedokończony frazes dośpiewał sobie w duszy „niemuzykalny” ojciec, a spojrzawszy na żonę, dostrzegł w jej oczach odbicie swych marzeń.

I roili zachwyceni rodzice o tryumfach lilipuciego genjuszu, a wyobraźnia nasuwała im widok natłoczonej sali, rozchwytywanych biletów, pełnej kasy...

Biedny Adasiu! Jeżeli masz talent, toś go już stracił wraz ze zdrowiem, bo oto losy twoje rozstrzygnięte: przeżyła u rodziców szala, na której położono chciwość. Ważniejsza ona, niż twój spokój, niż twe dziecięce szczęście, swobodne figle i normalny rozwój fizyczny i duchowy.

Jakoż przez dwa lata męczył się chłopiec i pocił nad fortepianem, podczas, gdy inne dzieci się bawiły. Ileż razy smętny wzrok jego przenosił się w dzień pogodny, wiosenny na podwórko lub ulicę, a strudzona mozolną pracą myśl wiodła do ogrodu, gdzie rosna takie piękne kwiatki, gdzie bujają motylki...

Nic z tego!.. Rozmarzona główka biednego dziecka, wiedziona wrodzonym każdemu człowiekowi pociągami, roila o cudach przyrody, a rzeczywistość twarda i nieublagana zamieniała kwiatki i motylki na dwa szeregi białych i czarnych klawiszów, które miały stanowiąc o przyszłym losie chłopca.

W ósmym roku życia Adalek, nie używając tyle potrzebnego dla rozwoju dziecka ruchu, rozwinać się fizycznie, ani też podrosnąć nie mógł. Rumieniec z twarzyczki zaczął ustępować, a rodzice, zamiast przerazić się tym stanem, przeciwnie cieszyli się, iż Adalek wygląda na lat pięć zaledwie!.. W tych warunkach pierwszy popis wobec zaproszonego grona znajomych wypadł nader świetnie.

Malec miał istotne zdolności, a gra jego, przy pil-

ni warjaci, zatrzymywani przez policję na ulicach miasta, których umieszczeniem zająć się powinna rada miejska dobroczynności publicznej. Wreszcie uznano, że w podwórzu ratusza nie ma dostatecznego miejsca na pobudowanie szpitala.

Wobec tego sprawa budowy szpitala przy areszcie policyjnym zaniechana została aż do ukończenia prac komisji pod przewodnictwem p. prezydenta miasta, która między innymi rozpoznawała wniosek o powiększeniu liczby miejsc w szpitalach miejskich i projekt założenia przytułku dla starców, chorych nieuleczalnych, idjotów i kalek.

Komisja ta w r. 1885-ym prace swoje ukończyła i na jej to wniosek wyjednana została z kasy miejskiej jednorazowo suma 32,980 rs. na utworzenie dla chorych nieuleczalnych, kalek i idjotów 150-iu miejsc w przytułku w Górze Kalwarji i 30-tu miejsc w warszawskim przytułku dla kobiet. Na utrzymanie wspomnianych 180-iu pensjonarzy wyasygnowano sumę 22,330 rs. rocznie.

Wskutek zmniejszenia się z tego tytułu liczby nieuleczalnych chorych, utrzymywanych przez szpital miejski, dostęp do szpitali powinien być stać się łatwiejszym, a tem samem chorzy i warjaci, zatrzymywani przez policję na ulicach miasta, oraz chorzy aresztanci z aresztu policyjnego, nie należący do kategorii umieszczonych kosztem kasy miejskiej w szpitalu więzienia głównego, powinni być znaleźć pomieszczenie w szpitalach miejskich.

Tymczasem szpitale najczęściej wcale nie przyjmują przysyłanych przez policję obłąkanych i chorych, tłumacząc się brakiem wiadomości o nazwisku i pochodzeniu chorego lub innymi względami; nieuleczalnych zaś, po udzieleniu pierwszej pomocy, niezwłocznie zwracają napowrót do aresztu, jakkolwiek obowiązek zajęcia się umieszczeniem podobnych chorych ciąży na samych szpitalach.

Mając tedy na względzie stałe przepełnienie aresztu policyjnego, urządzonego tylko na 150 osób, a mieszczącego nieraz 300—400-tu osób, dzięki czemu kontrola dozorców nie jest w stanie zapobiedz porozumiewaniu się aresztantów, p. o. oberpolicmajstra wystąpił do p. jenerał-gubernatora z wnioskiem, iżby odsyłani przez policję do szpitali miejskich obłąkani i chorzy byli bezwarunkowo natychmiast przyjmowani na kurację lub dla umieszczenia, oraz aby aresztanci, kwalifikujący się do osadzenia w warszawskim więzieniu śledczym, byli tam odsyłani.

Jednocześnie p. o. oberpolicmajstra podnosi kwestję urządzenia oddzielnego pomieszczenia dla osób, odsiadujących areszt z wyroków sędziów pokoju.

Opinia w tej sprawie p. prezydenta miasta wypadła zgodnie z przedstawieniem p. o. oberpolicmajstra, przy czem nadmieniono, iż wobec znacznych wydatków stałych, ponoszonych przez kasę miejską w kwocie 98,320 rs. rocznie na zapomogi dla zakładów dobroczynnych, przy obecnym stanie budżetu miejskiego nie może być mowy o nowych znacznych wydatkach, jakicby pociągnęło za sobą wybudowanie, urządzenie i utrzymanie szpitala przy areszcie policyjnym. C.

ności p. Lapalskiej (której w drugim roku podwyższono płacę o dwadzieścia groszy), oraz przy nadzorze matki i ciotki, stała się nad wiek biegłą. Znamy ją roztrabli na wszystkie strony wieść o „cudownem dziecku”, a przejście od popisów prywatnych do publicznych odbyło się już gładko...

Wtedy to Adalek przedstawiał ciekawy objaw dwoistości usposobienia. Raz bowiem wobec zachwytów i pochwał, które go zewsząd nieogłędnie obsypywano, stawał się nadętym i pragnął udawać dorosłego artystę, to znowu zapominał o przyjętej roli, ujrzawszy grono swawolących dzieci, a dając folę przyrodzonym pragnieniom, harcował z rówieśnikami i rej wodził w ich zbytkach i psotach.

— Widzicie więc państwo — mówili wówczas rodzice — że Adalek, mimo „genjuszu”, nie przestał być dzieckiem. On i fortepian traktuje, jak zabawkę, więc to mu nie szkodzi.

Taką formułkę usprawliwienia, taki frazes uspakajający sumienie, usłyszycie od *wszystkich* rodziców *wszystkich* cudownych dzieci. Nie dziw więc, że po takim stłumieniu głosu rozsądku i uczciwości rozpoczęto obwozić Adalka po świecie i wyzyskiwać przedwcześnie rozwinięte zdolności.

Istotnie dziecko było cudownem, bo przez lat trzy było pięcioletniem, przez następne dwa ośmioletniem, a w piętnastym roku życia dziesięcioletniem chłopięciem. Czyż to nie nadzwyczajne?

Przyszła wreszcie chwila krytyczna i niebaczni a okrutni rodzice spostrzegli naraz — zapóźno już niestety! — że Adalek, zdenerwowany nadmiarem publicznych występów i zepsuty pochwałami nieogłędnego a chciwego zabawy tłumy, jest... do niczego. Zdolności jego przyrównać się dały do odzieży, zdjętej

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— W r. b., jak przypominają dzienniki petersburskie, użyty będzie nadzwyczajny kredyt w wysokości 600,000 rs. na budowę cerkwi prawosławnych w kraju zachodnim i Królestwie Polskiem. Pomiędzy innymi w gub. lubelskiej i siedleckiej według projektu architekta Syczugowa, wybudowanych będzie 7 cerkwi.

— W departamencie medycznym wypracowany został nowy regulamin, dotyczący nadzoru nad szpitalami dla obłąkanych. Podług nowych przepisów dla przyjmowania i trzymania chorych umysłowo w zakładach i szpitalach dla obłąkanych, wymagane ma być świadectwo, że chory pomieszczony został z wiedzą i pozwoleniem miejscowej władzy.

— *Nowosti* donoszą, iż w sferach giełdowych Petersburga spodziewana jest znaczna podwyżka waluty ruskiej. Ostatnie podwyższenie kursu rubla w ciągu 10-iu dni o 6% uważają w Petersburgu za początek dalszej zwyżki. Wpływa na to zamknięcie budżetu zeszłorocznego z przewyżką, oraz sporządzenie preliminarza na r. b. bez deficytu. Dziennik utrzymuje, że kurs rubla może niebawem osiągnąć kurs 3 franków.

— *Petersb. wiad.* dowiadują się, że w ministerjum finansów złożono projekt połączenia kas oszczędności (rzadowych) z kasami pożyczkowymi, wydającymi zaliczki na zastaw papierów procentowych, oraz wyrobów złotych i srebrnych.

— Rada państwa przyznała na r. b. kredyt w wysokości 600,000 rs. na osuszanie błot i 575,000 rs. na karczowanie lasów.

— *Petersb. wiad.* donoszą, iż kolej azowsko-kursko-charkowska ma być wykupiona na rzecz skarbu jeszcze w ciągu r. b.

— Na zapomogi, udzielane wskutek ukazuz d. 26-go grudnia 1865-go r. o urządzeniu rzymsko-katolickiego duchowieństwa świeckiego w Królestwie Polskiem, proboszczom i administratorom parafij, po dojeściu do lat 65-iu, przeznaczono na r. b. kwotę rs. 30,000, to jest po rs. 100 rocznie na osobę. Korzysta z tej zapomogi 302 księży, liczących po 65 lat wieku, a mianowicie: w gub. warszawskiej 41, w kaliskiej 48, piotrkowskiej 31, radomskiej 44, kieleckiej 30, lubelskiej 37, siedleckiej 24, płockiej 23, łomżyńskiej 15 i suwalskiej 12. Przeznaczona także została kwota rs. 4,350 na zapomogi dla 29-ciu księży, przebywających za granicą, stosownie zaś do ukazu Najwyższego z d. 8-go listopada 1864-go r. o zniesieniu zgromadzeń klasztornych i na zasadzie przepisów uzupełniających, otrzymają zapomogi po rs. 150 następujący księża: Justynjan Kalinowski, Hermenegild Frydrych, Jan Nowakowski, Szymon Łukaszewski, Tomasz Szlapeczyński, Feliks Gawroński, Telesfor Dybisbański, Bruno Kubik, Andrzej Prawdzikowski, Leon Przyłucki, Augustyn Czekalski, Klemens Kucharczyk, Aleksy Lenarkiewicz, Andrzej Strupiński, Józef Grefe, Emil Hoch, Tomasz Jeleszuk, Stanisław Mirekowski, Józef Rosset, Woj-

ze starszej osoby i włożonej na drobne ciało dziecięcia. Bawimy się i śmiejemy do rozpuku, patrząc na podobne przebranie, a w kilka lat nikt uwagi nie zwróci, skoro przy podrośnięciu malca suknie pasować będą do jego wzrostu.

Tak samo z talentem!... Szesnastoletni Adalek okazał się przeciętnym fortepianistą, został na wzór swej pierwszej przewodniczki, panny Lapalskiej, równie przeciętnym nauczycielem muzyki, zginął w fali zapomnienia, a trując się utratą sławy, podkopał do reszty zużyte na koncertach zdrowie i skończył przedwcześnie na chorobie nerwów.

Czytelnicy! w tem, co powyżej opisałem, nie ma cienia przesady. Widzieliście pewnie na wystawach ogrodniczych półkociewie zaledwie jabłunki, obiezione olbrzymim owocem. Jest to znana sztuka w hodowli drzew owocodajnych i budzi w nas podziwienie. Lecz spytajcie ogrodnika, czy drzewko takie może się rozwijać, a dowiecie się, że wydawanie owoców odbywa się kosztem wzrostu samej rośliny; pragnąc jej rozwoju należy wstrzymać owo sztuczne obrządzanie owoców.

Popis publiczny, czyli koncert, jest owocem pracy artysty. Wydany w czasie właściwym, w wieku dojrzałości fizycznej, nie szkodzi organizmowi; na dziecku jednak ta przedwczesność musi w jakikolwiek sposób odbić się szkodliwie. Albo zabije w nim talent i zrobi go w późniejszym wieku zwyczajnym pracownikiem, albo zniszczy mu zdrowie i skróci żywot.

W dziejach muzyki mamy tego liczne przykłady. Najcudowniejsze ze wszystkich dzieci, Mozart, umarł, mając lat 36. W szóstym roku życia już się popisywał publicznie; jako kilkunastoletnie chłopię

ciech Motyczyński, Andrzej Szczesny, Józef Bytkowski, Kwiryn Zieliński, Adam Lipiński, Adam Świerzowski, Paschalis Motyczyński, Jakób Świątkowski, Ignacy Rakowski i Szymon Wilczyński.

— W Królestwie Polskiem, według danych urzędowych, istnieje 18 kas oszczędności, znajdujących się w zawiadywaniu ministerjum skarbu. W kasach tych znajdowało się d. 13-go stycznia 1886-go roku 1,893,546 rs. W ciągu r. 1886-go złożono w nich 906,044 rs., doliczono 76,311 rs. procentu, zwrócono 865,568 rs. kapitału z procentami, a zatem do dnia 13-go stycznia 1887-go r. zostało w kasach 2,010,333 rs. wkładów, a zatem przez rok wkłady podniosły się o 116,787 rs.

— *Warsz. dniew.* donosi z Kielc o następującem dziwnem zdarzeniu: „W sierpniu r. z. przyjechał do Kielc starzec dymisjonowany sztabs-kapitan artylerji Mateusz Tomaszewski. Zatrzymawszy się w hotelu, starszulek, gawędząc ze służbą opowiedział, iż pochodzi z Miechowa, gdzie ma krewnych i gdzie spędzić resztę życia w rodzinnym gnieździe. W parę godzin po tej rozmowie Tomaszewski nagle życie zakończył a pozostało po nim 1,016 rubli gotowizny i trzy ogromne kufry różnych rzeczy. Do tej pory przez pół roku nikt się z krewnych zmarłego po spadek nie zgodził, a co dziwniejsza, iż osób, o których nieboszczyk wspominał, w Miechowie nie odnaleziono i nikt o nich nie wie.”

— P. o. oberpolicmajstra zauważywszy, iż szyldy, wywieszane na t. z. kroksztynach, podczas wichury powodowały nieraz smutne wypadki, polecił je usunąć. Z powodu wzmiankowanego polecenia powstała kwestja, czy należy również usunąć szyldy felezerskie, składające się z trzech miedzianek mosiężnych, zawieszonych na pręcie żelaznym. P. o. oberpolicmajstra zwrócił się tedy do p. prezydenta, by ten zaproponował urzędowi starszych zgromadzenia felezerów, czyby nie dało się skasować dotychczasowych szyldów, a natomiast umocować talerzyki mosiężne na drzwiach razury. Projekt ten dyskutowany był właśnie w dniu wczorajszym w zgromadzeniu starszych felezerów. Zebrani w liczbie kilkudziesięciu zaoponowali przeciw zmianie dotychczasowej formy szyldów, dowodząc, iż publiczność zżyła się niemal z temi znakami i wie, gdzie w danym wypadku, czy to w dzień, czy w noc, szukać pomocy u felezerów, tymczasem talerzyki, przybite na drzwiach razury, byłyby bez porównania mniej widocznymi. Zresztą kroniki wypadków nie notują prawie wcale oberwania się szyldów felezerskich. Urząd tedy starszych felezerów, powołując się na § 103 ustawy felezerskiej z r. 1842-go, gdzie powiedziano, że pryncypałom izb felezerskich wyłączne służy prawo używania przed izbą felezerską szyldu z trzech miedzianek mosiężnych, umocowanych na pręcie żelaznym, postanowił starać się o zachowanie tego przywileju. Nadto urząd starszych zobowiązał wszystkich członków do zaprowadzenia w izbach swoich dzwonek z podpisem „dzwonek do feleczera” i wywieszania w porze nocej latarki ze szkłem zielonem. Podanie swoje

dyrygował orkiestra, wzbudzając zachwyt i podziw w najpierwszych muzykach owoczesnych. Lecz umysł jego zaczął zanadto muzyką się zajmować. W myśli ciągle śpiewał coraz nowe melodie i tworzył coraz większe dzieła, a przejęty był kombinacjami tonów do tego stopnia, iż np. pisząc bardzo długi list do ojca, jednocześnie układał w głowie sławną fugę do fantazji fortepianowej *c moll*.

Czyż ustrój nerwowy delikatnego z urodzenia twórcy „Don Juana” mógł ten nadmiar zbyt wczesnej pracy wytrzymać? Nader drobna okoliczność przyczyniła się do wycieńczenia resztek sił jego i zabrała ze szkoda dla sztuki najgenialniejszego muzyka w wieku, w którym inni dopiero w twórczej działalności najświetniej rozwijać się zaczynają.

Nasz genialny Chopin w dzieciństwie zanadto improwizował przy fortepianie, bo go często zemdłonego wynoszono po parogodzinnem granju. Był to początek osłabienia już i tak wątłego ustroju nerwów. Kto wie, gdyby zwracano na dziecko uwagę i nie dozwolono na te porywy fantazji, możeby nasz twórca wytrzymałszy się okazał na późniejsze burze i nie osierocił rodzimej sztuki tak rychło.

Przed pół wiekiem zjawił się w świecie muzycznym niemieckim „drugi Mozart”, jak go powszechnie nazywano — Karol Eckert, który w dwunastym roku życia napisał operę i oratorjum na chóry i orkiestrę p. t. „Rut”. Przed kilkoma laty zmarł on w Berlinie, jako ceniony kapelmistrz tamtejszej opery, ale zeszedł ze świata bez promyczka kompozytorskiej sławy.

(Dok. nast.)

Zygmunt Noskowski.

nym i wracał do zdrowia. Obecnie jest całkiem przytomnym, chyba, że go zirytuje. Trzeba wiedzieć, jak z nim się obchodzić, by wydstać od niego logiczną odpowiedź. Obecnie od chwili przeniesienia ks. T. do szpitala sióstr miłosierdzia bywam u niego codziennie. Przy lekarzu kilkanaście razy powiedział mi ks. T., że ani kluczy nie dawał pani Strz., ani nie kazał jej zabierać pieniędzy. Odpieram z oburzeniem zarzut, jakobyśmy wywierali wpływ na ks. T. w szpitalu. Nakłaniałem tylko ks. T. do tego, aby prawdę powiedział. Jestem bardzo dalekim jego krewnym. Pradziad ks. T. był bratem mego prapradziada, a więc nie ma prawie pokrewieństwa, dlatego nie narzucaliśmy się, a byłoby przecież nierozsądną szlachetnością z mojej strony powiedzieć, że nie chcę zapisu, chociaż nigdy nie przypuszczałem, że będę jego sukcesorem. Poznałem go przed kilkoma laty; kasjer Towarzystwa kredytowego ziemskiego wskazał mi go raz przy kasie i powiedział: „Oho, ks. T. ma znaczne kapitały” i wtedy przedstawił mi księdzu. To był jedyny wypadek widzenia go.

Ks. Tchórznicki nie lubi dziś jeszcze, aby kto mówił o jego kapitałach, a nawet po wypadku wyparł się, że coś ma. Dopiero teraz przyznaje, ale powiada, że nie wie, nigdy nie miał dokładnego spisu. Raz mówił mi ks. T.: „Jabym miał mieć 140,000 zł., a skądby się wzięło?”, potem mówił: „Może mam 150,000 i więcej”. Bliżej go teraz poznałem—on należał do tych ludzi, co jeżeli raz kupią coś, to zasklepią, nigdy więcej nie popatrzył na to; myślał zawsze jak jedno ukradną, aby coś innego zostało mu w majątku. Przed miesiącem dopiero powiedział mi, że trzeba jeszcze w Kukizowie poszukać—że tam nikt nie wie, ale jeszcze coś jest. (Wesołość). Może gdzieś pod dębem zasklepił. Dawne dzieje doskonale pamięta, np. profesorów. Co do ostatnich 40 lat, pamięć jego słabsza—zdarzenia się zlewają, przeskakuje 10 lat wstecz—interesuje się sprawą tą, niecierpliw się. Od początku do końca szczególnie panią dobr. żałuje—ze łzami w oczach ciągle mówił „Biedna pani, biedna nasza pani”.

Po raz pierwszy straciła pani Strzelecka równowagę i rozplakała się. (Poruszenie.)

Ks. T. jest prostym człowiekiem i brak mu wychowania, nie wie nawet, co to czek, a co obligacje. Dalej opowiada świadek, że w szpitalu, oprócz syna i żony, przychodzili do ks. T. dwaj znajomi jego kanonicy i inni księża, a razu pewnego był także rewizor policyjny Szpang ze swą żoną. Skutkiem tego ks. T. był oburzony. Później ks. ustnie zapisał mi cały majątek, powiedział wyraźnie, że nie chce rozdrabniać i zastrzegł sobie, abym otaczał go za to troskliwością i płacił mu za Pianowice 1,200 złr. rocznie. Mówił zresztą tylko o Pianowicach, a gdy wspominałem o kapitałach, mówił ze mną nie chciał i odwrócił się.

Gdyśmy spisywali testament w obecności sędziego śledczego, p. Kownackiego, powtórzyła się cała komedja. Kownacki go męczył, wypytując o kapitały, a on rozgniewał się i skończył na niczem. Dopiero na drugi dzień spisało testament, który ks. T. nazywał „kontraktem”.

Po pauzie pięciominutowej weszła na salę Gabrijela Marja Januskiewicz, 44-letnia zakonnica ze zgro madzenia sióstr miłosierdzia. Prokurator żądał, aby zaprzysiężono ją dopiero po jej przesłuchaniu; trybunał uczwalał jednak zaprzysiężać ją przed przesłuchaniem, skutkiem czego dr. Girtler zastrzegł sobie zażalenie nieważności.

Siostra Gabrijela zjawiała się w towarzystwie drugiej siostry, która na jej prośbę pozostała w sali i stanęła za nią; reguła zakonu nakazuje im, aby chodziły po dwie.

Gabrijela zeznaje, iż od d. 18-go września do dnia dzisiejszego pielęgnowała ks. T. w szpitalu sióstr miłosierdzia. Przedtem był tak osłabiony, że nie mógł chodzić i potrzeba go było karmić. Dziś mu znacznie lepiej. Gabrijela oddana zupełnie do jego dyspozycji, uważa, aby miał dobre pożywienie i aby się nie nudził. Najchętniej mówił ks. T. o wojnach dawnych i gospodarstwie. Opowiadał jej także z własnego popędu kilka razy o wypadku, „że wówczas w nocy leżał na ziemi, domyślił się, że byli goście (złodzieje), gdyż drzwi były pootwierane, następnie położył się znowu do łóżka i leżał tak do rana”. Dalej opowiadał, że Strzelecka wypytywała go, co się z nim stało, a on jej na to: „nie mi nie jest, czego pani ode mnie chce,” wtedy posłała pani S. po doktora.

R. Simonowicz. A czy mówił też wielebnej siostrze o majątku swym, o oddaniu kluczy?

Gabrijela. Ks. T. mówił mi o tem trzy razy w sposób następujący: „Mówili mi, że to są pokrwawione pieniądze, nie wiem, jakim sposobem by to przyszło”, a po namyśle dodał: „Chyba wtedy się stało, kiedy otworzyłem—odsunąłem szufladkę. Szafka z papierami składa się z samych szufladek, pokazałem pani Strzeleckiej szufladkę i powiedziałem jej: bierz pani

wszystko, schowaj”, a pani Strzelecka miała wtedy powiedzieć: „Po co mi brać, kiedy to nie moje”, a ks. T. zniecierpliwiony powtórzył jej jeszcze raz: „Bierz pani i chowaj”.

R. Simonowicz. A o kluczyku co mówił? Gabrijela. Ks. T. mówił także, że miał szafkę z pieniędzmi u pani Strzeleckiej i że często zostawiał tę szafkę otwartą.

Na dalsze pytania odpowiada Gabrijela, że ks. T. miał kataraktę, sam więc nie mógł nie czytać, ani mu też nie nie czytano. O procesie mówi dopiero od chwili wezwania go do rozprawy, zrywa się w nocy, wpada w furję i krzyczy: „trzeba iść do sądu, ubierajcie mnie”.

Ks. T. nie chciał się przed nią przyznać do pieniędzy, raz tylko powiedział: „mam może najwyżej 20,000 złr.”

Wotant dr. Stebelski. Dowiedziawszy się o uwięzieniu Strzeleckiej, czy ks. T. nie wyraził swego oburzenia?

Gabrijela. Owszem, mówił, że nigdy nie wyobrażał sobie, aby pani Strz. „ta dobra i miłosierna pani”, mogła się takiej zbrodni dopuścić. We dwa tygodnie potem, jak w szpitalu była cała komisja sądowa, powiedział mi ks. T.: „Szukają a sami nie wiedzą czego, to wszystko nie warto 2 duków. Zabitego szukają, a mnie przecież nikt nie zabił, trochę poranili, a ja już zdrow.”

Na dalsze pytania sędziów, prokuratora i lekarzy sądowych opowiada Gabrijela, iż ks. T. mówił czasami bardzo rozsądnie, poczem nagle zaczął majaczyć i tak pewnego razu po rozsądnej pogawędce nagle urwał i zapytał: „A gdzie piękna czubata kura, cośmy ją z panią wychowali i przychodziła do nas na chleb”, często zapominał, że znajduje się w szpitalu, a nie w Kukizowie.

Po przesłuchaniu siostry Gabrijeli, wszedł na salę rewizor policyjny, Piotr Spang, liczący lat 36. Służył dawniej przy żandarmerji.

Zeznaje on, że na żądanie sądu został dnia 6-go sierpnia delegowany przez dyrekcję poliejii do Kukizowa. Po konferencji z sędzią śledczym, p. Kownackim, pojechał sam dnia 7-go sierpnia. Podsądny Strzelecki przyjął go uprzejmie i opowiadał mu o psie, który miał zaginać. Uderzyło go to, iż na wstępie Strz. opowiedział mu, iż go psy nie lubią. Następnie przedstawił go Strz. matce i oprowadzał go po dworze. Starał się poznać służbę i dowiadywał się o stosunki finansowe Strzeleckich. Oświadcza, że prowadził przez cały czas pobytu w Kukizowie dzienniczek spostrzeżeń i zagłada podczas przesłuchania do tych notatek, na co mu p. Simonowicz pozwala.

D. 9-go sierpnia badał w pomieszkaniu u ks. T. wszystko najdokładniej, a szczególnie szukał „krwi” i badał mikroskopem najrozmaitsze przedmioty. Znalazł na szafce siekierkę i była na niej kropla krwi. Na drzwiach ks. T. była także krew. W lokalu komisijnym znalazł na drzwiach ślady krwi, odcisk trzech palców, na piecu ślady krwi, na podłodze krew, a w piecu spalone papiery, na których były drukowane rubryki i cyfry pisane. Większy taki kawałek papieru chciał schować, nie miał jednak pudełka i zostawił go w piecu! następnie, gdy chciał ją ztamtąd zabrać, ulotniła się kartka.

W tym czasie wyszedł do ogrodu, aby odczytać tam wilgotny list znaleziony w mieszkaniu ks. Tch.; był to list pisany przez panią Kochanowską do matki swej pani Strz. Podczas czytania listu spostrzegł, że go śledził 14-letni chłopak, Władek Michalicki. Potem oglądał w ogrodzie płot i znalazł na jednym palu krew. Wieczorem wręczył mu p. A. Strz. zakrwawionego guldena, oświadczając, iż dostał go od ekonoma Chotinera. Badany przez Szpanga Ch. powiedział, że dał także jakiemuś Wasylowi wtedy 3 złr. i że ten zapłacił niemi podatek. Poszedł więc do wójta i znalazł u niego także guldena, splamionego krwią. W Rudnicach (pobliskiej wsi) także szukał u wójta i znalazł u niego 6 piątek i 8 guldenów poplamionych krwią. Stwierdził także, iż pieniądze te pochodziły z Bołszowa, płacono niemi robotnikom zajętem przy żniwach i mularzom.

We dwa dni później przyniósł mu ten sam wójt—który zapewnił go, iż te pieniądze pochodzą z Bołszowa—podejrzana pięćdziesiątkę i oświadczył, iż pochodzi ona z Bołszowa, a przyniósł ją do wymiany lokaj Lemiszka. Badał on w nocy sytuację i sądzi, że go śledzili Wład. i Aleks. Strzelecki.

W nocy z d. 11-go na 12-ty sierpnia, gdy wracał z plebanji do dworu, widział, jak z plebanji ktoś wyszedł ze światłem i że nad ks. Tch. odprawiają modlitwy—poszedł do lokalu komisijnego, a A. Str. powiedział, że z ks. Tch. źle, że potrzeba szafę i komodę zapieczetować.

Zacząłem — ciągnie dalej — przeglądać papiery w szafie i znalazłem tam kawałek obojczyka, a przedtem już w piecu lokalu komisijnego znalazłem resztki wstążki z obojczyka. To mnie zastanowiło. Za-

brałem go, a Strz. powiedział do mnie: „To pewnie *corpus delicti*”, a ja na to: „to mi się przyda”. Potem zapieczetowaliśmy szafę i komodę pieczęcią parafalną. Na dzień przedtem powiedział mi Strz., iż w tej szafie znajdują się jego i księdza rzeczy.

R. Simonowicz. A co było z lokajem Hadyną?

Spang. Znalazłem także u ks. Tch. w sypialnym pokoju połowę skrwawionego piernika, a na szafie notatkę ze śladem krwi. Zastanowiło mnie to, że przedtem notatki tej nie widziałem. Zbudziło się więc, a właściwie utwierdziło przekonanie, że sprawca zbrodni jest na dworze i że krzyżuje mi plany. Wezwałem następnie d. 13-go sierpnia żandarmów, aby uwięzili Hadynę, gdyż śledził mnie na każdym kroku i utrudniał śledztwo. Dowiedziałem się tego samego dnia od pewnej osoby, której tu nie zdradzę, nie mam bowiem obowiązku zdradzać tajemnic urzędowych i przysięga nie obowiązuje mnie w tym wypadku, że ks. Królicki posiada klucz, który oddał mi pani Strz. Na zapytanie moje odpowiedział ks. Królicki: „owszem” i dał mi klucz oddany mu 2 czy 3 dni po wypadku przez panią Strz. Na kluczu tem są także ślady krwi.

Wszystkie te przedmioty, siekierka, prawidło, pugilares, klucz i t. d., znajdują się na stole, jako *corpus delicti*. Spang mówiąc o nich bierze je do ręki i ogląda. Następnie opowiada Spang, że chcąc dowiedzieć się w kasie oszczędności o dwóch odezwach w sprawie zaginionych książeczek oszczędności, rozpieczętował komodę w obecności żandarmów i ks. Królickiego, gdyż wezwana do asystowania temu aktowi p. Strz. odeszła, mówiąc: „róbcie sobie co chcecie” i znalazł tam rachunek od Sokala i Liliena którego przedtem tam nie widział. To go zastanowiło i utwierdziło w tem, że „tajemnicza ręka” znajduje się we dworze.

Wystosował także d. 13-go sierpnia list do sędziego śledczego, któremu o wszystkim doniósł i dodał: „Mam w ręku *corpora delicti*, oddam je panu osobiście. Cała sprawa pociągnie za sobą smutne następstwa dla wielu ludzi.”

Spang opowiada dalsze swe spostrzeżenia, które mają niby świadczyć o wielkim jego sprycie, a zapytany przez r. Simonowicza, co za wynurzenia robił przed nim Strzelecki, odpowiedział:

Spang. Kiedy tylko przyjeżdżał ze Lwowa Strzelecki, zawsze pytał mnie przytłumionym głosem: „Czy co nowego?”. Przyjechałszy d. 15-go b. m., pytał mnie, czy pani St. śpi? Powiedziałem: „Nie wiem”. Udał się do matki, a po pół godzinie wrócił i powiedział: „*Es ist schlecht mit mir*”, a ja zapytałem: „*Sind Sie krank?*” — na to on odrzekł: „Nie, pannę mi z przed nosa chcą wziąć”. Dało mi to wiele do myślenia! (Wesołość). Uderzało mnie to także, że Władysław i Aleksander Strzelecki bardzo często jeździli do Lwowa (czyta z notatek daty; opisany, tam bardzo dokładnie każdy ich krok).

R. Simonowicz. Jak pan to jeżdżenie sobie tłumaczył?

Spang. Uderzało mnie i dawało wiele do myślenia. Zachowanie p. Aleksandra Strzeleckiego było takie, że często widziałem u niego niepokój, raz był smutny, drugi raz wesoły, raz ponury, a szczególnie interesowało mnie zniknięcie psa!

R. Simonowicz. A czy pytał się pan ks. T., kto mógł być sprawcą?

Spang. Naturalnie; w pierwszych dniach mówił, iż musieli to zrobić mularze, następnie, że żydzi są sprawcami, a później mówił: „Pan Bóg wie, kto to zrobił”. Gdy następnie przyjechał sędzia śledczy, p. Kownacki, opowiedziałem mu wszystko na oszczędności w Ostrowiu, a on odpowiedział mi: „Muszę ostrożnie postępować; p. Polanowski ma wielki wpływ, mógłby w ministerjum uzalić się.”

R. Simonowicz. W jaki sposób i dlaczego pan to tak skombinował, że tylko Strzelecki są sprawcami tej zbrodni?

Spang. Wszędzie śledziłem; w całej okolicy i nigdzie nie znalazłem nie podejrzanego, tylko w dworze kukizowskim.

R. Simonowicz. Został pan w Kukizowie do d. 20-go września; jaka tam była opinja o Strzeleckich?

Spang. W Jaryczowie opowiadali mieszczanie, że to nie poszło między chłopów (pieniądze), tylko między wielkich panów”, a żydzi mówili, że „pieniądze zniknęły między pureców (panów).”

Jutro nastąpi dalsze przesłuchanie Szpanga i ks. Jana Tchórznickiego. Z. Fg.

Sprawozdanie telegraficzne.

Lwów 23-go stycznia. (Tel. spec. Kurj. War.) — Dzisiaj zaczęto od przesłuchania pokojówki Strzeleckiej, siedemnastoletniej Anny Michalickiej. Zeznaje ona, iż sypiała zawsze na podłodze, koło łóżka swojej pani; tak samo było i w nocy, w której popełniono zamach na ks. Tch. Strzelecka spała spo-

kojnie, rano wstała z łóżka, jak zwykle. Dopiero sługa, posłany z kawą do księdza, uwiadomił panią o nieszczęściu. Pani zajęta była wówczas przy kucharach, poszła do mieszkania księdza i wróciła przerażona. Kazała zaraz wodę zanieść i sama robiła okłady. Ksiądz kazał zakrwawioną podłogę obmyć. Wieczorem przed katastrofą Handzia sama księdzu herbatę nalewała i rumu dodawała, później rozebrała panią, której z kieszeni wyleciały „święte rzeczy” (krzyżyk i różaniec). Strzelecka chorowała na nogi i potrzebowała zawsze pomocy.

NEKROLOGJA.

ś. p.
**OLGA Z HRABIÓW CZACKICH
IZYCKA,**

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. sakramentami, w dniu 22-im stycznia 1889 r. zasnęła w Bogu, przeżywszy lat 59.

Pozostali w smutku: mąż, dzieci, synowie, zięciowie i wnuk, zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na msze święte przy zwłokach, w mieszkaniu zmarłej Krakowskie-Przedmieście № 5, w dniu 24-ym b. m., to jest we czwartek, o godzinie 10-iej i 11-iej rano, oraz na żałobne nabożeństwo w dniu następnym, t. j. w piątek, o godzinie 11-iej rano, do górnego kościoła św. Krzyża i na wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła zaraz po skończeniu nabożeństwa, na cmentarz powązkowski, do grobu rodzinnego. —282—

ś. p.
**Henryka z Lempickich
BIENKOWSKA,**

wdowa, właścicielka dóbr Dembsk, w pow. plockim, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona św. sakramentami, zasnął w Bogu dnia 19-go stycznia 1889 r., przeżywszy lat 50. Pozostali rodzice i rodzeństwo zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do górnego kościoła św. Krzyża w dniu 24-ym stycznia, to jest we czwartek, o godzinie 11-iej rano, po skończeniu którego nastąpi zaraz wyprowadzenie zwłok na cmentarz powązkowski.

Oddzielne zaproszenia rozsyłane nie będą. —244—

ś. p. Stanisław Wysocki, b. obywatel ziemski, obywatel m. Plocka, urzędnik dr. żel. warszawsko-wiedeńskiej, zasnął w Bogu dnia 19-go stycznia r. b., przeżywszy lat 58.

W smutku pozostała żona, córka, synowie, synowe, zięć i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo do kościoła św. Piotra i Pawła na Koszykach w dniu 24-ym stycznia, to jest we czwartek, o godzinie 10-iej i pół zrana, oraz na wyprowadzenie zwłok zaraz po skończeniu nabożeństwa z dworca kolei żelaznej warszawsko-wiedeńskiej na cmentarz powązkowski. —283—

ś. p. Henryk Rodkiewicz, administrator zakładu leczniczego w Naleczowie, w dniu 21-ym stycznia 1889 r. życie zakończył, w wieku lat 50. Pochowanie zwłok na miejscowym cmentarzu odbędzie się we czwartek 24-go b. m., na które pozostała wdowa i córka, zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —284—

ś. p. Edward Rauch, po długiej i ciężkiej chorobie, zmarł w dniu 21-ym stycznia 1889 r., przeżywszy lat 38. Pozostali brat, siostra i szwagier zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kaplicy ewangelickiej przy ulicy Myłej w dniu 24-ym stycznia, to jest we czwartek, o godzinie 3-iej po południu, na cmentarz ewangelicko-anglikański. —263—

W piątek, to jest dnia 25-go stycznia, o godzinie 10-iej zrana, jako w rocznicę śmierci ś. p. Krystyny z Arkuszkowskich Krasnodębskiej, odbędzie się w kościele miasta Nadarzyn żałobne nabożeństwo, na które osierocony mąż zaprasza krewnych i przyjaciół zmarłej.

Konie na stacji Pruszków od godziny 7-iej zrana oczekiwac będą. —252—

Dnia 26-go stycznia, t. j. w sobotę, jako w piątą rocznicę śmierci ś. p. Jana Ciecchanowskiego, rz. rad. st., odprawionem będzie nabożeństwo żałobne za spokój jego duszy w kościele św. Krzyża, o godzinie 10-iej i pół zrana, na które pozostała rodzina zaprasza przyjaciół i znajomych. —265—

Dnia 24-go b. m., to jest we czwartek, jako w rocznicę zgonu ś. p. Konstantego Lembke, ucznia szkoły realnej, odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Aleksandra, o godzinie 10-iej zrana, na które krewnych, znajomych i kolegów rodzice zapraszają. —281—

Składam niniejszem najserdeczniejsze podziękowanie tym wszystkim, którzy towarzyszyli smutnemu obrzędowi odprawienia na wieczny spoczynek zwłok mego, czuję się w obowiązku wyrazić szczerą wdzięczność wielkiemu pomocnikowi Józefowi Goldszmitowi, który szlachetną swą pomocą w chwili zgonu mego mego i w czasie pogrzebu, otarł nie jedną łzę mojej ciężkiej niedoli.

—275—
Marja Grandes wraz z dziećmi.

NADESŁANE.

Brylanty, Rubiny, Szafiry i Perły nieoprawne, Kołczyki (boutony) brylantowe, boutony z szafirami i brylantami, Bransolety z brylantami, perłami i kolorowymi kamieniami poleca w wielkim wyborze M. Mankiewicz w gmachu teatru pod filarami.

Z DIENNIKÓW RUSSKICH.

Prof. Kojalowicz zamieścił w pierwszym numerze tegorocznym petersburskiej *Prawdy* artykuł p. t. „Życzenia noworoczne”. Na wstępie artykułu prof. K. przypomina, jakimi życzeniami witał ubiegły rok 1888-my:

„Życzyliśmy wówczas, aby ruskim ludziom w zachodniej Rosji udało się, jak można najlepiej, pogodzić wymagania wyższych zasad życia, t. j. zamilowanie pokoju i jednocześnie wszystkich mieszkańców kraju z wymaganiami narodowego i religijnego szczęścia jedynej i niepodzielnej Rosji i dowodziliśmy, że takie pogodzenie jest możebne tylko wtedy, kiedy ruszycy jasno zrozumieją swoje cele w tym kraju i nie cofną się przed nikim i przed niczem ani na jedną piędź ziemi w jakimkolwiek bądź sensie.

Życzyliśmy, aby, jeżeli nie wszyscy polacy, to chociaż nasi ruszycy polacy, jasniej i śmielej poznali dobrodziejstwa władzy ruskiej nad sobą i nad tak zwanym Królestwem Polskiem; żeby bez żadnych podstępów zabrali się do swej dobrej sprawy narodowej, jaką jest obrona Polski etnograficznej i żydostwa, oraz, żeby sprawą tą zajęli się również i ci polacy z kraju zachodniego, którzy nie chcą uznać się za ruskich, ani się rusyfikować.”

W końcu artykułu czytamy:

„Życzenia nasze noworoczne są dziś równie proste i niewyszukane. I teraz, jak dawniej, na naszych kresach zachodnich widoczną jest konieczność jasnego i ścisłego zrozumienia obowiązku ruskiego i zadań ruskich. Z zagranicy i z różnych zakątków Rosji mogą wychodzić różne teorie i różnie oświetlać te zadania i te obowiązki; lecz ruski najlepiej zrobi, jeśli wobec tych wszystkich teorii pozostanie zawsze ruskim; ponieważ tylko niezachwiana stałość w swych historycznych dążeniach zapewni mu powodzenie i szacunek nawet w sferze biadających obokrajowców. Kiedyśmy byli w Warszawie w r. 1886-ym, uderzyły nas ogromne postępy rusyfikacji, przewyższające wszystko, cośmy widzieli w Rosji zachodniej i od razu też zrozumieliśmy, że główną przyczyną tego powodzenia jest jasno wytknięty i wytrwale przeprowadzany program.

Z czasem wyjaśnimy istotę tego programu, o ile go rozumiemy, oraz te odrębności, jakie winien posiadać program ruski w Rosji zachodniej, a teraz tylko wyrazimy życzenie, aby ruszycy na naszych kresach zachodnich byli rzeczywiście ruskimi i przeprowadzali istotnie sprawę ruską. Do tego dołączamy jeszcze specjalne życzenie dla tych, którzy marnują czas w ten lub inny sposób, aby zachowali swe siły i od czasu do czasu przypominali sobie, że dzielność tych sił może się przydać na poważniejsze sprawy i że ojczyzna Rosja teraz i zawsze potrzebuje dzielnych sił swoich synów.”

Z ostatniej poczty.

Lwów 21-go stycznia. — Obrady komisji propinacyjnej zaczęły się w sobotę. Po przemówieniu namiestnika, hr. Badenięgo, który zapewniał, iż rząd w zniesieniu prawa propinacyjnego nie ma żadnych ubocznych celów na oku i pragnie tylko dobra kraju, musi wszelako domagać się obniżenia ogólnej sumy wynagrodzenia, komisja prawie jednomyślnie zgodziła się na uwagi namiestnika i zgodnie z wnioskiem rządowym przyjęła, jako roczny dochód funduszu propinacyjnego, sumę 3,766,000 złr. Uchwalono dalej wypuścić obligacje 4-procentowe w sumie maksymalnej 62,500,000 złr. Projekt, oparty na tych zasadach, wniesiony zostanie we czwartek do sejmiku, którego sesja ma być w sobotę zamkniętą.

Lwów 21-go stycznia. — Wczoraj odbyło się tutaj zgromadzenie przemysłowców naftowych w obecności stu uczestników, w tej liczbie posłów Lewakowskiego i Szczepanowskiego. Przewodniczący poseł Gorajski stwierdził w mowie zagajającej, że przemysł naftowy w Galicji, mimo trudnych warunków, ciągle się rozwija. Poseł Szczepanowski wykazał to na cyfrach. W roku 1883-ym Galicja produkowała 300,000 centnarów metrycznych nafty, a w r. 1888-ym 900,000. Z tego powodu podatek naftowy w r. 1883 wynosił 994,000 złr., a w r. 1888-ym 2,600,000 złr. Przyjęto rezolucję Wiśniewskiego, żądającą zmiany ustawodawstwa naftowego.

Berlin 21-go stycznia. — Cesarz odwiedził dzisiaj ks. Bismarka i zabawił u niego przez pół godziny.

Berlin 21-go stycznia. — Był minister, Puttkamer, był onegdaj na śniadaniu u cesarza, a wczoraj na obiedzie u kanclerza.

Berlin 21-go stycznia. — Cesarz przyjmował dzisiaj arcybiskupa gnieźnieńsko-poznańskiego, Dindera, i zaprosił go na obiad.

Paryż 20-go stycznia. — Agencja Havasa donosi, że wiceprezes rumuńskiej izby deputowanych Blarberg zamierza wnieść postawienie byłego gabinetu Bratiana w stanie oskarżenia i wybór ankie-

ty, która zbadalaby całą administrację rzeszonego gabinetu.

Rzym 21-go stycznia. — Wczoraj w Neapolu odbył się meeting na rzecz pokoju. Prezes, Zupetta, oświadczył, iż wojna Włoch z Francją byłaby „grzechem ludzkości”, a klęska Francji upadkiem wolności ludów. Wszyscy mówcy przemawiali w tym duchu.

Rzym 21-go stycznia. — Głoszą, że wyprawa Aszynowa wylądowała w zatoce Tadjura.

Belgrad 21-go stycznia. — Wydział konstytucyjny został ponownie zwołany, celem wypracowania nowego prawa wyborczego.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”

Petersburg 23-go stycznia. (Tel. pr. K. W.) — *Journal de St.-Petersbourg*, rozbiegając artykuł wiedeńskiego dziennika wojskowego, *Reichswehr*, mówiącego w sposób pojednawczy o Rosji, wyraża zadowolenie z tego powodu i powiada, że tonem tym można było odezwać się daleko wcześniej, postawa Rosji przed rokiem była bowiem taka sama, jak dzisiaj. Dziennik wyraża również zadowolenie z artykułu *Daily Telegraph*, oddającego hołd pokojowym usposobieniom Cesarza Rosji. Rosja pozostaje wierną swoim przyjaźniom i gotową jest do wzajemności w chęci utrzymania przyjacielskich stosunków z mocarstwami.

Petersburg 23-go stycznia. (Tel. Aj. półn.) — Według informacji *Mosk. wiedz.*, Najjaśniejszy Pan obdarzył p. ministra finansów Wyszniegradzkiego donacją, przynoszącą 4,000 rs. rocznego dochodu.

Petersburg 23-go stycznia. (Tel. Aj. półn.) — Dzienniki petersburskie donoszą, iż p. minister komunikacji zgodził się na odroczenie wprowadzenia języka ruskiego zamiast niemieckiego w dyrekcji kolei rysko-dynaburskiej i rysko-tukumskiej na dwa lata.

Petersburg 23-go stycznia. (Tel. pr. K. W.) — *Praw. wiest.* ogłasza nominację pięciu nowych komisarzy włościańskich w gubernjach kieleckiej i kaliskiej, a pomiędzy nimi barona Rosena urzędnika przy warszawskim jenerał-gubernatorze, który mianowany został komisarzem włościańskim w okręgu stopnickim. (Aj. półn.)

Berlin 23-go stycznia. (Tel. pryw. K. W. — *Freisinnige Ztg.*) wyraża przekonanie, że projekt podwyższenia listy cywilnej cesarza Wilhelma napotka w sejmie na opozycję.

Berlin 23-go stycznia. (Tel. pryw. K. W.) — Na dzień urodzin cesarza Wilhelma, przypadający w niedzielę, spodziewani są tu wszyscy cenniejsi książęta rzeszy niemieckiej.

Berlin 23-go stycznia. (Tel. pryw. Kur. W.) — *Schlesische Ztg.* donosi, że cesarzowa Fryderykowa nie zamierza na teraz powrócić z Anglii do Niemiec.

Berlin 23-go stycznia. (Tel. pr. Kur. Warsz.) — Spór *Nordd. allg. Ztg.* z *Kreuzzeitung*, która oświadczyła się przeciw publikacji aktu oskarżenia przeciw Geffkenowi, jest przedmiotem żywego zajęcia w sferach politycznych, dowodzi bowiem pewnego naprężenia stosunków pomiędzy rządem a ultrasami stronnictwa zachowawczego.

Bukareszt 23-go stycznia. (Tel. pr. K. W.) — Zapewniają, że królowa Elżbieta rumuńska znajduje się w stanie błogosławionym. (Królowa Elżbieta, urodzona w r. 1843, poślubiona została królowi Karolowi w d. 15-ym listopada 1869; ponieważ małżeństwo dotąd było bezdzietnem, król Karol przed dwoma laty adoptował kuzyna swego, księcia Ferdynanda Hohenzollerna, i naznaczył go następcą tronu rumuńskiego; *przyp. red.*)

Berlin 23-go stycznia, g. 2 m. 30 (T. p. K. W.) —

Ruble w gotówce 215 40 (wczoraj 216.40)

Ruble na dostawę 214 75 (wczoraj 216.—)

— 16 (28) stycznia r. b., przed notariuszem Przy- sieckim odbyć się ma sprzedaż

NIERUCHOMOŚCI

w Warszawie przy ulicy Granicznej pod nr 1078B/4 położonej. 76

— **Angielka** wykształcona (francuski, muzyka, malarstwo), poszukuje zajęcia na godziny. Senatorska 8, m. 13 od 4-ej godz. 279

— W dniu wczorajszym zgubiono pugilares w którym było rs. 25 gotówka, oraz 20 losów. Upraszam łaskawego znalazcę o zatrzymanie gotowizny a odesłanie losów do M. Bleiweissa, Dzika 14, gdyż i tak ostrzeżenie zrobiono. 280

— Stosownie do reskryptu magistratu m. Warszawy z d. 30 grudnia (11 stycznia) 1888/9 roku nr 23012 w sali posiedzeń magistratu odbyć się mają wybory z grona kupców na 4-ch członków Sądu Handlowego warszawskiego i tyluż ich zastępców a to w miejsce wychodzących skutkiem ukończenia terminu rzeczonych obowiązków.

Wybory te odbyć się mają d. 12 (24) stycznia r. b. t. j. we czwartek o godz. 6-ej wieczorem.

Podając o tem do wiadomości pp. kupców, opłacających świadectwa gildyjne i zarazem do tutejszego zgromadzenia kupców zapisanych, Urząd Starszych ma honor prosić Szanownych Panów, aby w czasie i miejscu wyżej wymienionem zechcieli zebrać się licznie w celu odbycia wzmiankowanych wyborów. 63

— **Kąpiele elektryczne** skutecznieją się codziennie w zakładzie hydropatycznym w **Łazienkach Akcyjnych**. Porada od godziny 5—6-ej po południu. 13

KORESPONDENCJA PRYWATNA.

— Najdroższy, na 4-ej maskaradzie będę koło wodotrysku, na oblicze ukochane oczekiwać będę. Domino: czarne kwiatki, takie same, jakie ci posłałam w 86-ym roku a któreś mi oddał, były dwójki, więc gorętsze. Pisz do mnie pod imieniem mojej siostry, numer ten sam.—M. X. 273

— **Drogiemu M.**— Odbierz list poste-restante pod lit. K. M. 274

— **Fijołkowi.**— Odpowiedź poste-restante pod lit pierwszą i ostatnią nazwiska. 277

— **Siostrze.**— Poszlij jutro po list. Jak drogie zdrowie?—Brat. 264

— **Prośbie.**—Czwarta maskarada. 271

Domyslny.

— **Mniemanej „B.” z Długiej 53.**— Stosując się do przyrzeczenia na 3-ej maskaradzie, czekać będę na 4-ej. Godzina 1-sza, scena teatru Wielkiego, przy fontannie. 272

Ciekawy brunet.

— **Drogiemu K.**—Sprawiłaś mi niewypowiedzianą przyjemność twoim dla mnie tak drogim liścikiem. Proszę bardzo, pisz częściej. Nie byłem jedynie dla wspólnego dobra, mogli by się domyśleć. Żyję przy- szłością, oby jaknajprędzej. Napisz kiedy? 285

M.

— **Fijołkowi.**—Nie rozumiem w jaki żal nie wie- rzysz. Bardzo by mnie ucieszyła nieco obszerniejsza wiadomość, ale... przez posłańca. Może bowiem za- chodzi pomyłka co do osoby. Na 4-ej będę. 276

K. R.

— **Blondynka w różowym staniku.**— Jeżeli znasz mnie, to daj dowód na 4-ej maskaradzie. 278

Żyd z oberwanym nosem.

Rekawiczki Paryskie, Wachlarze z piór i gazy, w wielkim wyborze

Maski, Domina, Bronzy, wyroby skórzane z najpierwszych fabryk zagranicznych poleca

Magazyn Galanteryjny GOLINSKIEJ Gmach Teatru.

154

Kurs giełdy warszawskiej.
Dnia 23-go stycznia 1889 r.

W eksle.	Żąd.	Plac.
Berlin 100 mar. z krótk. ter.	46.60	—
Londyn 1 funt ster. " "	9.44	—
Paryż 100 franków " "	37.60	—
Wiedeń 100 guld. " "	78.80	—
Papiery publiczne:		
5% Listy zast. z r. 1869 d. m.	95.40	—
Listy zast. m. Warsz. serji I	—	96.—
" " " " II	94.60	—
" " " " III	93.85	—
" " " " IV	93.60	—
" " " " V	93.—	—
Listy zast. m. Łodzi serji I	94.50	—
4% Listy likwidacyjne duże male	85.75	—
" " " " male	85.30	—
Bil. Banku Ces. s. I, II i III	—	—
Ros. Poż. Premjowa z r. 1864	—	—
I Pożyczka wschodnia rs. 100	97.50	—
II " " " " 100	97.50	—
III " " " " 100	97.50	—
4% nowa pożyczka	82.20	—
Listy wileńskie długoter. . . .	—	—
Akcje i obligacje:		
Obligacje miasta Warszawy . .	89.—	—
Akcje dr. ż. warsz.-w. rs. 100	—	—
Akcje dr. ż. warsz.-b. rs. 100	—	—
Akcje dr. ż. warsz.-terespol. . .	—	—
Akcje dr. żel. fabr.-łódzkiej . .	—	—
Akcje Banku handl. warsz. . . .	—	—
Akcje Banku dyskont. warsz. . .	—	—
Akcje warsz. tow. ub. od ogn. . .	—	—
Akcje warsz. tow. fab. cukru . .	—	—
Akcje tow. f. cukru Józefów . .	—	—
Akcje Dobrzal. tow. f. cukru . .	—	—
Akcje tow. Lilpop, Rani Lew. . .	—	—
Akcje tow. przecz. Zawiercie . .	—	—

Wartość kuponu:
(po potrąceniu podatku skarbowego)
Od Listów zast. ziemskich 5%, kop. 40^s
Od Listów zast. m. Warszawy kop. 147^s
Od Listów zast. m. Łodzi kop. 108^s
Od Listów likwidacyjnych kop. 54^s
Od Obligów m. Warszawy 131^s

Targi NA PLACU WITKOWSKIEGO
Dnia 23-go stycznia 1889 r.

	Pud		Korzec	
	od	do	od	do
Kopiejek				
Pszenica 242 sm. i ord.	—	—	500	—
" " pstrał dobra	—	—	550	—
" " biała	—	—	600	—
" " wyborowa	—	—	605	615
Żyto wyborowe 232 funt	—	—	385	392
" " średnie	—	—	367	375
" " wadliwe	—	—	—	—
Jęczmień 2 i 4 rzęd. 202 f. . . .	—	—	365	—
Owies 142 f.	—	—	200	230
Gryka 202 f.	—	—	—	—
Rzepak letni	—	—	—	—
" " zimowy 212 funt.	—	—	—	—
Rzepak rapos. zim. 212 f.	—	—	—	—
Groch polny 262 funt.	—	—	—	—
Kasza gryczana	—	—	—	—
Kasza jaglana	—	—	—	—
Siana pud	—	—	—	—
Słomy pud	—	—	—	—

CENA OKOWITY.
z dnia 2-go stycznia 1889 r.
Hurt. skład. wiadr. 78% — — — } 2%
Pojed. szynk. — — — — — }
Cena Warsz. Tow. Gorzel. na diez. tydzień
wiadro 100% rs. — kop. —

DEWAJTIS.

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA

Marji Rodziewiczówny,

uwieczniona na konkursie „Kurjera Warszawskiego”, wyszła z druku nakładem tegoż Kurjera i sprzedaje się we wszystkich księgarniach.—Cena w Warszawie **rs. 1 kop. 50**, z przesyłką na prowincję **rs. 1 kop. 75**. Składy główne: w Administracji „Kurjera Warszawskiego”. Plac Teatralny № 9, oraz w Biurze wydawnictw S. Lewentala, Nowy-Swiat № 41. 45r

Księgarnia i Skład Nut E. WENDE i Sp.

(Krakowskie-Przedmieście Nr 9) poleca posiadane na składzie głównym dzieło **Henryka Struve, p. t.**

ESTETYKA BARW.

Zasady upodobania w barwach i ich zastosowanie do stroju, sztuki pięknej i wychowania estetycznego. 160r

Cena 3 rs.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Ks. F. MASSALSKA

Szpitalna № 5. 92R

Lekcje Francuskiego i Angielskiego teoretycznie i praktycznie z pozwolenia władzy.

KILKANASĆIE EGZEMPLARZY kompletów

Echa muzycznego
z r. 1888, 89R

w cenie **8 rubli** za egzemplarz, nabyć można w Redakcji **Echa**, (Senatorska 26).

Analizowany jako prawdziwy **wyrób z Wina** i przez powagi lekarskie zalecany 144R

Dr Chemji,

jednego z uniwersytetów niemieckich, znający języki: russki, niemiecki, francuski i angielski, poszukuje miejsca w fabryce lub laboratorium, na początek choćby jako wolontier.—Rekomendacje pochlebne. Oferty pod lit. **G. C.**, przyjmuje biuro ogłoszeń, Senatorska 26. 164R

ENCYKLOPEDIA Powszechna

W 13-TU TOMACH (388 arkuszy druku)
dużego formatu.

w Warszawie za rs. 6, z przesyłką poczt. rs. 9.

Cena tomów pojedynczych pozostaje nie zmienioną, w Warszawie kopiejek 60, z przesyłką pocztową kop. 85.

BALIŃSKIEGO i LIPIŃSKIEGO,
uzupełniona przez **F. K. MARTYNOWSKIEGO**

STAROŻYTNA POLSKA

pod względem **Historycznym, Geograficznym i Statystycznym**, z herbami **Miast i Województw**, oraz **Mapę** kolorowaną ziem opisanych w dziele, 4 obszerne tomy (arkuszy 230 i Mappa) w Warszawie za rs. 5, z przesyłką pocztową rs. 7.—Cena za pojedyncze zeszyty pozostaje bez zmiany, w Warszawie kop. 50, z przesyłką pocztową kop. 60.

Nabywać można w księgarni nakładowej **S. Orgelbranda Synów** w Warszawie, Krakowskie-Przedmieście Nr 66, oraz we wszystkich księgarniach w Warszawie i na prowincji. 141R

Cena rsr. 5. Za 13 tomów rsr. 6.

Cena rsr. 5.

Za 13 tomów rsr. 6.

Cena rsr. 5.

Nakład S. Orgelbranda Synów

w Warszawie, Krakowskie-Przedmieście № 66.

Najlepsza Metoda Języka francuzkiego

dla uczących się z pomocą lub bez pomocy nauczyciela,

w 36 listach,

podług 22-go wydania Metody Toussaint-Langescheidt.

zastosowana dla Polaków, przy uwzględnieniu właściwości obu języków.

Cena listu kop. 10, z przesyłką pocztową kop. 12.

Zeszyty odbierane być mogą w terminach dowolnych.

Nabywać można również całe dzieło w teczce tekturowej: Za cenę rs. 3 kop. 60, z przesyłką pocztową rs. 4.

Do nabycia we wszystkich Księgarniach w Warszawie i na prowincji. 149R

110R

Wielka Światowa Menażerja K. GRAILL,

na rogu Żelaznej-Bramy i Mirowskich Koszar.
Codziennie przedstawienie i karmienie zwierząt, o godz. 4 po południu i o godz. 7 wieczór. — Cena miejsc: I-e 60 kop., II-e 40 kop., III-e 20 kop.
Z uszanowaniem zaprasza K. Graill.

Magazyn Obuwia Męzkiego, Damskiego i DZIECINNEGO

ERAZMA NODZEŃSKIEGO,

Miodowa № 12,

wprost Sądu Okręgowego w Warszawie.

Poleca magazyn swój zaopatrzonej elegancko wykończonym obuwem z trwałego krajowego i zagranicznego materiału, które sprzedaje hurtowo i detalicznie.

WAŻNE NA CZASIE!

Magazyn przysposobił wielki zapas najróżnorodniejszych pantofli na karnawał. 61R

WAŻNE DLA DAM.

Perjodycznie, co pewien czas w ogłoszeniach różnych przedsiębiorców nauki krawieccy czynią, zjawiają się zjadliwe napaści, nie na mnie osobiście, lecz na system, którego jestem przedstawicielem, to jest na traktowanie krawiectwa nie jako ręcznego rzemiosła, lecz jako nauki i sztuki. Dla mnie szkoda ztąd żadna, lecz oświecona publiczność zapewne nie da wzmówić w siebie, że nauka jest szkodliwą, że książka zamęt w głowie sprawia, że dawniej choć książek nie znano, krawcy byli przecie! i suknie lepiej krajano?.. — Napaści ludzi niepiśmiennych na druk, w ogóle ludzi z ręcznego tylko wyrobku żyć mogących, na ulepszenia i maszynę udokładniające i ulgę w pracy przynoszące, powtarzają się zawsze i ciągle, ilekroć nowy wynalazek woła na nich znanymi słowy: „trzeba się uczyć, przemiąć wiek złoty.”

Nie możemy ganić zawistnym ich napaści, boć nie mogąc bronić swego zastarzałego, czas i pracę marnotrawiącego sposobu, rzekomej nauki, muszą konieczne choćby dla chwilowego podtrzymania swych kramików atakować uznany w cywilizowanym świecie nowy system, przekraczając fakta z bezczelnym kłamstwem godnym swoich autorów.

Najlepszą na te napaści odpowiedzią z mojej strony, będzie powołanie się na pracę moją drukami ogłoszoną p. t.: „Najnowsza i najpraktyczniejsza metoda kroju sukien damskich, w 12-iej edycji, na Metodę kroju białizny w 2-iej edycji, na udzielone mi Medale na wystawach, na przyznane mi patenta wynalazku w Paryżu, Brukselli i innych stolicach, na długoletnią praktykę, na szybki i pomyślny rozwój szkół moich w Warszawie, Petersburgu, w Moskwie, Kijowie i Lwowie, nadewszystko na głos wielu uczniów i uczennic moich, z których żadna, o ile wiem, ze szkół moich nie wyniosła pogardy dla książki, dla rysunku, w ogóle dla nauki i sztuki, jakeimi się stała dziś krawiecczyzna pod wpływem ułgólnego dążenia do wzniesienia i uszlachetnienia wszystkiego, co do celów życia ludzkiego służy.

Szkola moja jak dawniej, tak i teraz ma na celu uwzględnienie tych dążeń, nauka w niej zawsze w tym kierunku prowadzi się i prowadzić będzie. Wpisy na kursy przyjmuję każdodziennie. Cena metody kroju sukien i okryć, w języku polskim wydaniu 10-em, a w ruskim 12-te, po rs. 3 kop. 50, linijka ułatwiająca naukę rysunku (jedna i jedyna, a nie 88, jak zawistni omawiają) rs. 1 kop. 50. Metoda kroju białizny wydanie 2-gie całkiem przerobione i powiększone w językach pol. i rus. po rs. 3. Udzielam również kroju na sposób francuzki moim uczennicom bezpłatnie. Metoda moja w przekładach niemieckich już wyczerpana. K. GŁODZIŃSKI, Nowo-Senatorska № 2. 1622

Wina Szampańskie

pierwszorzędnego i najstarszego domu egzystującego od roku 1785,

Heidsieck & Co w Reims,

Monopole,
Monopole Sec,

znajdują się we wszystkich tutejszych Składach Win, jako też i na prowincji. 98

Na Odmrożenie

MAŚC^o znaną ze swej dobroci poleca 146R

APTEKA DWORU

F. DZIECHCIŃSKIEGO

Krakowskie-Przedmieście 59.

wprost Resursy Obywatelskiej.

Lekcyj Tańców

udzielam u siebie i po domach prywatnych.

Elektoralna № 53.

104 W. PUCHALSKI.

Pierwsza w kraju Fabryka

Stempli Kauczukowych i metalowych

R58

Z. SUCHOWIECKI.

Warszawa, Wierzbowa 6 (Hotel Angielski), poleca różnego rodzaju Stemple, Monogramy, po cenach bardzo niskich.

Godzina jazdy od Warszawy, w ładnej miejscowości nad Wisłą, jest do wynajęcia

3 i 9 Pokojów

z przedpokojami i kuchniami, zarybionym stawem i ogrodami fruktowo-warzywnymi; na żądanie dodanem być może od 1 do 5 włók urodzajnej ziemi. Komunikacja z Warszawą dwa razy dziennie. Oferty wraz z adresem proszę składać w kantorze Kurjera Warszawskiego pod lit. R. W. 97

SKLEP

egzystujący od lat 20

z wyrobioną klientelą, zaraz do sprzedania, dla fachowego materialisty, kapitał potrzebny do Rs. 7,000.

Oferty uprasza się składać pod lit. A. L. 125, w kantorze Kurjera Warsz. 95

Damy wielkiego świata

jakoż Artystki najświetniejsze ze swej piękności, zaprzestały używać Gold-Creme, który nadaje twarzy cechę starzejąca się i kolor oliwkowy.

Zamiast tego, w powszechnem jest użyciu Crème Simon, preparat z perfum wytworzonych, nie ulegających nigdy zepsuciu. Środek ten łącząc w sobie pierwiastki łagodzące i nadające jedność, posiada nieoceniony przywilej zachowywania cerze wdzięku i świeżości, właściwej młodemu wiekowi.

Puder Simon i mydło à la Crème Simon, mają ten sam zapach i uzupełniają znakomitą własność wymienionego preparatu.

J. SIMON, 36 rue de Provence,

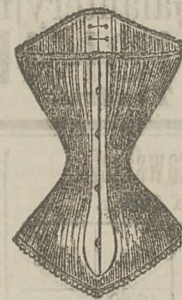
PARIS.

Sprzedaj detalicznie u Fryzjerów oraz w Perfumerjach i Aptekach. 94r

Pani Kuhn, Gdańsk, Sopotengasse 9.

Instytut do umieszczania Dam

informacje o szkołach i pensjonatach, rekomendacje cudzoziemek. 153R

Specjalna Fabryka GORSETÓW

hygienicznych, leczniczych i estetycznych

JOZEFINY KNOFF.

Wybór gorsetów we wszelkich fasonach i gatunkach paryzkich. — Sprzedaż w prywatnym lokalu. Ceny

nizkie. — Dziewczynki potrzebne do nauki. Marszałkowska 115, róg Złotej. 79

LICYTACJA LOMBARD

Nowy-Swiat Nr 1.

Zawiadamia, iż w d. 23 Stycznia (4 Lutego) r. b. i dni następnych, od godziny 10-iej zrana w lokalu Kasy sprzedawane będą zastawy niewykupione lub nieprolongowane w czasie właściwym.

W dniu licytacji prolongaty nie będą przyjmowane. 81

NA KARNAWAŁ W WIELKIM WYBORZE

STANKI TRYKOTOWE „Jersey”

w najświeższych fasonach, po cenach znacznie niższych poleca: Specjalna fabryka wyrobów czysto weinianych trykotowych,

JULIUSZA PANZERA,

Wierzbowa № 1. 89

W MAGAZYNIE MARJI DRASZ

6 Nowo-Senatorska 6

Bizuterja brylantowa do wynajęcia na wieczory i bale. 48

Zarząd Stowarzyszenia Spożywczego „MERCURY”

151r
podaje do wiadomości, że od dnia 13 Stycznia r. b. w Sklepie Stowarzyszenia ulica Nowo-Senatorska № 6, sprzedają się oryginalne Wina francuzkie czerwone i białe oraz Koniaki firmy A. de Luze et Fils z Bordeaux, przez Stowarzyszenie sprowadzone. — Wódki, Araki, Likieri, firmy A. Schnajder oraz Wina Węgierskie firmy A. Stepkowskiego.

WALC do ŚPIEWU

z OPERETKI

„KRÓL MIGDAŁOWY”.

Słowa polskie JANINY,

Muzyka Wł. Millera Syna,

opuścił świeżo prasę i jest do nabycia w Redakcji Echa (Senatorska 26) i we wszystkich znaczniejszych księgarniach w cenie 40 kop. za egzemplarz. 100R

Ulica Marszałkowska № 144.

MAGAZYN ANIELI REICHELT,

przyjmuje zamówienia na Suknie balowe z własnego materiału, od rs. 25 do najwykwintniejszych.

Wykończa z powierzonego materiału z całą starannością i w jak najkrótszym czasie. Wynajmuje Domina, Kaptury i Suknie na maskarady i bale, po cenach umiarkowanych.

Ulica Marszałkowska № 144, róg Rysiej. 67

SKŁAD WIN i WINIARNIA

przy ulicy Nowo-Senatorskiej Nr 2,
wprost Hotelu Rzymskiego.

ma zaszczyt podać do wiadomości Szanownej Publiczności,
iż dnia 24-go b. m., o godzinie 8-jej wieczorem odbędzie się
tamże

Poświęcenie nowo otworzonego lokalu,
na które Szanowną Publiczność uprzejmie zaprasza. R169

F. ŁAPIŃSKI.

Główny, Hurtowy i Detaliczny
HANDEL WĘGLEM

z różnych kopalń i wyłączna sprzedaż z kopalni „Jan,”
oraz **Drzewa** opałowego, od lat 24 egzystujący w Warszawie.

CENY:

Za korzec węgla grubych w wyborowym gatunku z odstawa . . kop. 95.
kostkowych . . . kop. 90.
Za sześcian kubiczny drzewa sosnowego szczapowego . . . rs. 16.
brzozowego . . . rs. 17.

Odstawa natychmiastowa na wagę i miarę.
Składom Węgla, Fabrykom i większym Zakładom Przemysłowym, biorącym
całemi Wagonami, odstępują umówiony procent.

F. ŁAPIŃSKI.

Kanter Główny ulica Jerozolimska № 63, Telefonu № 402.
Skład Główny ulica Okopowa № 2, Telefonu № 403.

12r

WYRÓB TYTONIU!

Żadnemu z konsumentów naszych cygar i papierosów nie jest tajemem, że fa-
bryka nasza doszła już w wyrobach tych do wysokiego stopnia rozwoju tak dalece,
że pierwsza w Rosji dokonała w r. 1865 wielu ulepszeń w zakresie produkcji
cygar, zaś w roku 1886 wprowadziła pierwszą fabrykację niesklejanych pa-
pierośw.

Obecnie z Nowym Rokiem otworzyliśmy

Specjalny Oddział fabrykacji

wyższych gatunków tytoni,

z zastosowaniem wszelkich najnowszych, w tej gałęzi fabrykacji tabaczej ulepszeń,
tak, że tytonie nasze dziś w niczem nie ustępują tytoniom sprowadzanym z półno-
nych i południowych gubernji Cesarstwa, a mianowicie:

Tytoń Sułtański a,	rs. 1.—	za funt.
ditto	„ „ 1.20	„ „
ditto	„ „ 1.44	„ „
Nr 10	„ „ 2.—	„ „
„ 20	„ „ 2.20	„ „
„ 30	„ „ 2.40	„ „
„ 40	„ „ 3.—	„ „
Szwary	„ „ 4.—	„ „
Nr 60	„ „ 4.—	„ „
„ 70	„ „ 5.—	„ „
„ 80	„ „ 6.—	„ „
„ 90	„ „ 8.—	„ „
„ 100	„ „ 10.—	„ „

Nabywać można we wszystkich Składach
tabacznym i Dystrybucjach w Warszawie
i na prowincji.

UWAGA: Rozpowszechnione ogólnie mniemanie, jakoby tytonie wyrabiane
w guberniach południowych Cesarstwa, były dla tego lepszymi od naszych, że tran-
sport surowego materiału do nich z miejsc plantacji jest tańszy—opartem jest na
błędnie nie mającym żadnej podstawy, gdyż z drugiej strony transport gotowych
wyrobów z południowych fabryk do nas, jest w trójnasób droższy, co naturalnie na
obniżenie gatunku tytoniu wpłynąć musi.—Przytem należy uwzględnić i tę okolicz-
ność, że fabryka nasza nabywając zawsze surowe materiały z pierwszej ręki i w znacz-
nych ilościach, nie znajduje się bynajmniej w gorszych warunkach fabrykacyjnych,
aniżeli fabryki południowe.

BRACIA POLAKIEWICZ, Właściciele fabr. tab. w Warszawie.
77R Bonifraterska 11.

Powozy używane, Karety, Landa i t. p.
Sanki w różnym rodzaju Amerykańskie,
Warszawskie i Petersburskie, ulica Królew-
ska Nr 23, fabryka pow. Romanowskiego. 42

MIGRENY—BÓLE GŁOWY

GUARANA

PP. GRIMAULT & Co
APTEKARZY W PARYŻU

Jedno tylko pudełko tego roślinnego naturalnego proszku, rozpusz-
czone w małej ilości ocukrzanej wody, jest dostatecznym do wyleczenia
najgwałtowniejszych bólów głowy, migreny i neuralgij. Wzmacniające
i toniczne działanie Guarany czyni ją niezaprzeczenie skuteczną przeciwko
rzniciom żołądka.—SKŁAD W PARYŻU, 8, ULICA VIVIENNE I W GŁÓWNYCH APTEKACH.

PAPIEROSY

„KRAKOWSKIE” i „KUPIDYN,”

w cenie rs. 1 za 100 sztuk,

TYTONIE OBSTALUNKOWE

na różne ceny,

Fabryki BRACI SZAPSAŁ w Petersburgu,

polecamy

W. Muśnicki i S-ka,

Marszałkowska № 138.—Telefonu № 168.

51R

Skład Węgla, Drzewa, Wapna, Cementu, Trzciny i t. d.

J. SYSKIEGO,

Chmielna № 23.—Wapólna № 45,

posiada zawsze zapas materiałów opałowych i budowlanych,
najlepszych gatunków i takowe sprzedaje po cenach możliwie
nizkich, z odstawa natychmiastową. — Tamże Głina dla
zdunów do sprzedania. 77

KRAJOWA SEROWNIA

W DOBRACH KRUSZYNA-BOROWNO, posiada

Romadour, Kuhbach, Szwarzenberg i Neufschatel

w hurtowej i detalicznej sprzedaży jako główny skład, w handlu

L. WRÓBEL,

185R

Krakowskie-Przedmieście № 25, (stara Poczta).

NIE MA BÓLU ZĘBÓW

kto używa

Eliksir Wielebnych O. O. Benedyktynów

Opactwa w Soulac (Gironde),

wynaleziony 1373 przez Przeora

Piotra Boursaud

nagrodzony złotymi medalami w Brukselli 1880

i w Londynie 1884 r.

Codziennie użycie kilku kropli tego zbawien-
nego eliksiru, zapobiega próchnieniu zębów, nadaje
im alabastrową białosć, wzmacnia dziąsła i odświe-
ża wybornie usta. Jest to jedyne lekarstwo, które
skutecznie leczy ból zębów.

Oddajemy prawdziwą usługę naszym czyteln-
kom, zwracając ich uwagę na ten starożytny i uży-
teczny preparat najlepszy z istniejących środ-
ków leczniczych, zapobiegający wszelkim
cierpieniom zębów.

Oprócz eliksiru, wyrabiany jest jeszcze przez O. O. Benedyktynów Proszek i Pa-
sta do czyszczenia zębów, które również nabywać można we wszystkich znaczących
perfumerjach, aptekach i składach materiałów aptecznych.

Agent główny **SEGUN, Bordeaux,**
ul. Croix de Saguey 106 & 108.

9r

Dom Handlowy Komisowo-Ekspedycyjny

MAURYGEGO LUXEMBURGA

w Warszawie, ulica Erywańska Nr 6,

ma zaszczyt zawiadomić, iż będąc zatwierdzonym przez **Warszaw-
ski Komitet Wystawy Międzynarodowej w Paryżu
w 1889 r. jako wyłączny ekspedytor** okazów na tę wystawę
posłać się mających, wszelkich informacji dotyczących się przewozu w gran-
nicach cen przez Warszawski Komitet potwierdzonych, udziela miejscow-
ym PP. Wystawcom każdodziennie od 10-jej rano do 3-jej po południu,
z wyjątkiem Niedziel i świąt uroczystych, zamiejscowym zaś odwrotną
poczta.

Ostateczny termin wysłania transportów z Warszawy w swoim czasie
ogłoszony będzie w gazetach. Zaleca się PP. Wystawcom pośpiech celem
korzystania z tańszych opłat frachtowych w zbiorowych ładunkach.

Ponieważ wymieniony wyżej dom handlowy zatwierdzony został rów-
nież przez Petersburski Komitet Wystawy Paryzkiej, oświadcza przeto, iż
gotów jest służyć informacjami PP. Wystawcom z Cesarstwa. 104R

Telefonu № 61.

Adres telegraficzny: Maurycy Warszawa

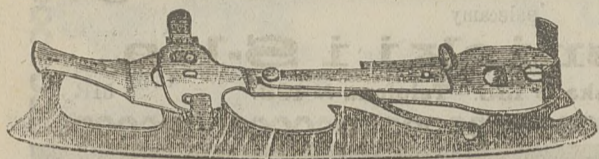
**Plusze jedwabne meblowe,
Atlasy i jedwabie lekkie,
Wetniane materjały na suknie,
Płótna i bieliznę stołową,**
oraz wszelkie wyroby bawełniane białe i kolorowe,

POLECA

**MAGAZYN POD FIRMĄ
RUSSKA MANUFATURA,**

**Krakowskie-Przedmieście Nr 7,
DOM HR. L. KRASINSKIEGO.**

175R

117r

polecają

ŁYŻWY, PIECE, WYŻYMACZKI Nr 3, 4, 5

J. HILKNER i S-ka, Krakowskie-Przedmieście Nr 5.

Krakowskie-Przedmieście 23 róg Trębackiej.

Skład Herbaty, Samowarów i innych Wyrobów Russkich
firmy **M. MASZKOW**, dawniej

BRACI MASZKOW,

poleca świeżo otrzymane towary, a mianowicie; **Herbatę** wyborową czarną i kwiatową, **Samowary** z najlepszych russkich fabryk, **Tace, Miseczki, Noże** i t. p., jak również **Obrazy** świętych prawosławnych i **Krzyżyki złote** (wybór znaczny).—CENY NIZKIE.

Krakowskie-Przedmieście 23 róg Trębackiej.

50R

Kra-
k-
P-
r-
e-
d-
m-
i-
e-
s-
c-
i-
e
23
r-
o-
g
T-
r-
e-
b-
a-
c-
k-
i-
e-
j.Kra-
k-
P-
r-
e-
d-
m-
i-
e-
s-
c-
i-
e
23
r-
o-
g
T-
r-
e-
b-
a-
c-
k-
i-
e-
j.

Najtaniej
w Warszawie.

Kołdry wetniane puszyste długie i szerokie po Rs. 2 kop. 50.
Kołdry wetniane tak zwane Sławuckie brązowe lub srebrzyste Rs. 3.50.
Kołdry wetniane w pasy lub rysunki, bardzo ciepłe po Rs. 4.
Kołdry watowe satynkowe, bordo, niebieskie lub ponsowe, Rs. 4.
Kołdry watowe adamaszkowe czysto wetniane jedwabiem szyte, Rs. 8.
Kołdry kaszmirowe, satynowe, watowe, ręczna robota jedw. szyte Rs. 9.
Kołdry atlasowe jedwabne watowe, 3 1/2 dług., 2 1/2 szerokie, po Rs. 13.
Sienniki gotowe drelichowe, bardzo mocne po Rs. 1 kop. 25.
Prześcieradła na materace bez szwu 3 1/2 dług. 2 1/2 szerok. po kop. 90.
Tuzin Chustek białych do nosa dużych Rs. 1 103

sprzedaje

Główny Skład Fabryczny
na Krakowskim-Przedm. № 62 nowy,
w gmachu Dobroczyńności.

Orkiestra Słowiańska

złożona z pięciu osób; a mianowicie: z dwóch młodych kobiet grających na skrzypkach kontrabasie oraz trzech mężczyzn, poszukuje w Warszawie odpowiedniej restauracji gdzie mogłaby grywać.—Warunki przystępne a oferty uprasza się składać w kantorze Kurjera Warszawskiego pod lit. **N. B.** 112

KAUCJONOWANY
Kantor Rekomendacji
Służących 154B

J. Łuczyńskiego,
Podwałe № 6, na dole.

Znaczna ilość służących zaopatrzonych w świadectwa, jest do umieszczenia zaraz.

Sukcesorowie

zmarłych: **Florjana Kręskiego**, około 1815 r.—**Tomasza Płodzyskiego**, kupca w 1840 r.—**Aleksandra Dufour**, urzędnika w 1836 r.—**Antoniego Krzemieniewskiego**, urzędnika Kom. Rz. Przych. i Skarbu w 1852 r.—**Marjanny Grochowskiej**, wdowy po Podsejdu, w 1852 r.—**Sebastjana Bobrowskiego**, w 1832 r.—**Józefa Ludwika Schillet**, około 1829 r.—**Józefa Stryka**, b. Pocztmistrz, około 1879 r.—**Ludwika Pawłowskiego** emeryta 1844 r.—**Piotra Kordona**, urzędnika poczty 1868 r.—oraz sukcesorowie księży **Leonarda Głębińskiego**, proboszcza Łukowy 1865 r.—**Leona Kołakowskiego**, proboszcza w Nurze, 1865 r.—**Antoniego Zembrzuskiego**, proboszcza w Wiązownie 1856 r.—zechcą się zgłosić do mnie w interesie spadkowym, bądź osobiście, w dni powszednie w godzinach od 4-jej do 6-jej po południu, bądź też listownie. 29

Juljan Wilman,

Adwokat Przysięgły, ulica Twarda № 15
w Warszawie.

ŻARZĄD GŁÓWNY

Russkiego Towarzystwa Ubezpieczeń od Ognia
W PETERSBURGU,

zawiadamia, iż z dniem 1 (13) Stycznia r. b., zwinął dotychczasową Główną swoją Inspekcję tutejszą, natomiast zaś Jeneralnym Agentem Towarzystwa na Królestwo Polskie, zamianował p.

GUSTAWA ROSENTHALA.

Powołując się na powyższe ogłoszenie, zawiadamiam, iż z dniem 1 (13) Stycznia r. b., objąłem Jeneralną Agenturę na Królestwo Polskie Russkiego Towarzystwa ubezpieczeń od Ognia w Petersburgu, przyjmuję ubezpieczenia ogniowe na rachunek tegoż Towarzystwa, oraz wykonywam wszelkie czynności w zakres tej Agentury wchodzące.

Gustaw Rosenthal,

1881R

Jeneralny Agent na Królestwo Polskie.

Biuro Agentury mieści się przy ulicy Mazowieckiej № 8.

Poszukiwani są zdolni Agenci w Warszawie i na prowincji.

SARPINKA

Przesyłka do wszystkich miast Rosji i Królestwa.

SEZON 1889 R.

Ręcznie tkana **SARPINKA** wyrób własny.

wyrabia się z lepszych gatunków bawełny w różnych kolorach i wzorach. Kolory nie ulegają wypłowieniu.

Cena od 15 do 22 kop. za arszyn.

BARDO DUŻA KOLEKCJA PRÓBEK NAJNOWSZYCH WZORÓW wysyła się za opłatą markami pocztowymi na żądanie, w Albumie za kop. 42, a w kopercie za kop. 28 wraz z warunkami przesyłki.

ADRES: Towarzystwo Przemysłowe wyrobów Sarpinki, Saratów.
Saratów, Towarzystwo Promyślników Sarpinkich Izdielcj. 1968R

SEZON 1889 R.

Sprzedaz na sztuki i arszyny, stosownie do tego, w jakiej ilości jest żądana.

SARPINKA

Lekcyj Tańców

udzielam prywatnie i u siebie (w osobnych godzinach lekcje dla dzieci).

Art. Teatr. War. **K. Kamiński.**

Włodzimierska № 1. 121

DZIERŻAWA

na dogodnych warunkach od 1-go Marca, w gub. **Wołyńskiej**, 5 wiorst od Zytomierza, majątek ziemski, ornej ziemi 77 dziesięcin, łąk 34 dz., lasu 22 dz., z domem, z zabudowaniami gospodarskimi, ogrodem fruktowym, pasieką, szparagarnią, na lat sześć. O warunkach dowiedzieć się można u właściciela.—Warszawa, ul. Zgoda № 4, mieszkania 9, od godziny 2-jej do 4-jej po poł. 120

Ostrzeżenie.

Dwa szematy wekslowe, każdy od 1,000 do 1,500 rs., nie wypełnione, nie podpisane przez wystawcę, tylko żyrem niżej podpisanej opatrzone, zaginęły. O czem podaje się do wiadomości, dla zapobieżenia skutkom zlej woli znalazcy.

119 **Stanisława Piechowska.**

Krajowa Spółkowa Serownia.

Kruszyna Borówno przez Kłomnice,

dr. żel. Warsz.-Wied. poleca:

Sery zbytkowe miękie,

Ser „Romadour” łagodny, znany z dobroci,

Ser „Schwarzenberg” ostry pikant,

Ser „Külbach” pośredni, bardzo smaczny,

Ser „Neuf-Chatel” delikatny,

nieustępujące w niezem oryginalnym zagranicznym, a przewyższające elegancją opakowaniem. 46R

„AU CARNAVAL”

Szpitalna Nr 1.

Pracownia ubiorów damskich wykonywa w 24 godzin

najstrojniejsze Suknie podług najświeższych paryżskich fasonów. Tamże nauka kroju systemem francuzkim Worth'a. 1827

